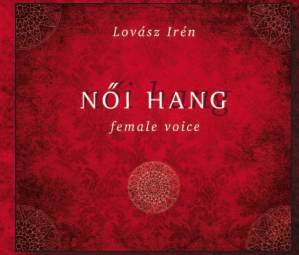

Lovász Irén
NŐI HANG
female voice

DALSZÖVEGEK
LYRICS

CD 2017. SVCD06

Fordította a Transl^{KRE} csoport a Károli Gáspár Egyetem Szakfordító és Műfordítás Képzéséről
Résztevő hallgatók: Csuzy Andrea, Dávid Anna Dóra, Farkas Gyöngyvér, Horváth Szonja, Kiss Attila,
Kovács Zoltán, Lisóczki Evelin Renáta, Marót Orsolya Éva, Pajor Katalin Eszter, Papp Melinda, Radványi
Biborka, Sánta Judit Csilla, Szobácsi Richárd, Szűcs Ferenc, Tasi Fruzsina, Tóth-Lévay Emőke Klára, Tóth
Renáta Anna, Vörös Kata. Lektorálta: Dr. Czipott Péter, Dr. Domokos Johanna

1. Ég szülte földet

Ég szülte Földet,
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
Ága szülte bimbaját,
Bimbaja szülte virágját,
Virágja szülte Szent Annát
Szent Anna szülte Máriát,
Mária szülte Szent fiát.
éjololo, éjolollo, éjollolo,éjjollo
Ég szülte Földet,
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
Ága szülte bimbaját
éjololo, éjolollo, éjollolo,éjjollo
Ég szülte Földet,
Föld szülte fát,
Fa szülte ágát,
Ága szülte bimbaját
éjololo, éjolollo, éjollolo,éjjollo

(Zala megye)

2. Tölgyfa

De szeretnék az erdőbe fa lenni,
ott is csak a tölgyfa nevet viselni,
mer' a tölgyfa kék lánggal ég, kék lánggal ég füst

1. Sky bore the Earth

Sky bore the Earth,
Earth bore the tree,
Tree bore its branch,
Branch bore its bud,
Bud bore its flower,
The flower bore Saint Anne,
Saint Anne bore Mary,
Mary bore the Holy Son.
eyololo, eyolollo, eyolollo, eyollo
Sky bore the Earth,
Earth bore the tree,
Tree bore its branch,
Branch bore its bud,
eyololo, eyolollo, eyolollo, eyollo
Sky bore the Earth,
Earth bore the tree,
Tree bore its branch,
Branch bore its bud,
eyololo, eyolollo, eyolollo, eyollo

(Zala County)

2. The oak tree

To be a tree in the forest is all I want,
Bearing the name of nothing but Oak,
For oak burns with blue flame, burns with blue flame

nélkül,
az én szívem soha sincs bánat nélkül.

De szeretnék az erdőbe fa lenni,
ha engemet s meggyújtana valaki,
felégetném azt a cudar, azt a cudar világot,
ne teremjen egyebet csak virágot.

(Szék, Erdély)

3. Nap, hold, csillag

Napot is szeretem, holdat is szerettem
de fényes csillagot leginkább szeretem.

Áldott apa s anya, ki tégedet szült volt,
aki tégedet szült volt, téged felnövelt volt.

Adjon Isten annak ezernyi ezer jót,
ki a te bölcsődet megrendítette volt.

(Moldvai csángó magyar)

4. Gyertek lányok játszani

Gyertek lányok játszani, játszani, de valamit játszani,
játszani,
csencseréket, bugyborákot, Ádám vackot, vagy
barackot, csencseri buggy!

Mit jásszunk lányok, kerek a szoknyátok, csira-mira
ropp ropp ropp!

Ántán-ditiom, bokros lilium,
akár erre, akár arra, heje-huja hopp!

Ádám, Éva kertben voltak,
madarat fogtak, hányat fogtak,
mondd meg te, ezek közül pedig te!
Fecskét látok, szeplőt hányok, selymet gombolyítok.

Fecskét látok, szeplőt mosok, selymet gombolyítok.

without smoke,
My heart is never without woe.

To be a tree in the forest is all I want,
If someone were to set me afire,
I'd burn up that vile, that vile world,
To make it grow nothing else but flowers.

(Sic, Transylvania, in Romania)

3. Sun, moon, stars

I do love the great Sun
And I love the Moon, too,
But what I love the most is
The right star in heaven...

Blessed are father and mother,
Who have given you birth,
Who have given you birth
And have made thee grow up.

Let the Good Lord grant them
Blessings thousand fold
Them who rocked they cradle
Blessings a thousand fold!

(Csango Hungarian song from Moldova)

4. Come girls, let's play

Come girls, let's play, let's play, how I want to play and
play
with dice and bubbles, Adam, bring your pears and
apples, hi hi ho!

What should we play girls, with your hair done up in
curls, rub-a-dub-dub!
Oh, willy-nilly, beautiful lily,
whether hither, whether thither, hey diddle diddle!
[„thither”, nem „tither”][but the translation is delight-
ful!]

Adam and Eve were in garden were,
They caught some birds. How many?
You should us tell and you there, as well!

A swallow's here, freckles be gone, my silken yarn.
A swallow's here, freckles: there are none, my silken
yarn.

Szállj el, szállj el katicabogárka, mutasd meg az utat,
merre visznek férjhez,
Keletnek-e, Nyugatnak-e, Délnek-e, vagy pedig itt
hagynak!

Katicabogárka, szállj fel az égbe, mondd meg az
Istennek,
nyissa ki a meleget, zárja be a hideget!

Fehér lilomszál, ugorj a Dunába,
támaszd meg oldalad két arany pálcával,
Meg is mosakodjál, meg is fésülködjél,
valakinek kötényébe meg is törülközzél!

Komatálat hoztam, meg is aranyoztam,
koma küldte komának, ha nem veszi magának,
küldje vissza komának!

Itt ül egy kis kosárba szomszédasszony leánya,
tim-tom tallaré, leszek a babámé, eszemadta!

Három lábú kiskatlan, rajta a sok lipitáj-toma-zimi-
zumi- zaj- lapitáj-toma, mosatlan.
Mosd el kislány az edényt, úgy öleld meg lipitáj.....,
a legényt.
Három bokor saláta, három kislány lipitáj.....
kapálja.
Nem kell nékem saláta, csak az aki, lipitáj....., kapálja.

Egy szem szilva, duráncai, tudnál-e még kacsintani?
Megetted a suvinckot, a cipőmre nem jutott,
nem nőtt ki a bajuszod!

(Magyar népi gyermekdalok, mondókák)

5. Leányálom

Zúzmara a fákon
Fehér pihe ágon
A hó csipke pehely inge
Menyasszonyi fátyol.

Zúzmara a tájon
Fehér leányálom
A hófödte lankák völgye
Menyasszonyi fátyol.

Habkorona fákon
Jégcsap csillan ágon
Ezüst erdő, nincsen felhő
Ne légy tőlem távol!

Fly off, fly off, you tiny ladybird, show me where my
husband will marry me
In the East, or in the West, or in the South, or will they
leave me here?

Fly up to heaven, you tiny ladybird, tell the Good Lord
up there,
Let warmth loose and take the cold away.

Spring, lily white, in the Danube wide!
Hold your twin golden twigs tight!
Wash as well as comb your hair!
Dry your body with an apron fair!

Bowl of plenty have I brought you, gilded,
Keenly did my kinship send it. If you don't like it,
send it back!

Tiny-tiny basket holds a little lass kid,
Tin-tone, darling holds my temple-bone!

Three-legged furnace, on which, dimmy-dummy-zim-
my-zummy, dirty dishes.
Wash the dishes, gal, so hold the, zimmy-zummy
....., lad.
Leaves of three-some, Gals of three, just to, dim-
my-dummy, hoe.
I don't need the leaves, but the one who, dimmy-dum-
my, hoes.

One hard plum, can you wink as once?
My shoes need the polish you've eaten,
Your moustache is still just sleepin'. [ez szenzációs!]

(Hungarian folk nursery rhymes)

5. Girl's dream

Hoarfrost on the trees
White fluff on the branches
Like the lace of snowflakes
Is the bridal veil.

Hoarfrost in the landscape
White maiden's dream
The valley covered in snow
So is the bridal veil.

Crown of foam on trees
Icicles sparkling on branches
Silver forest, nary clouds
Do not be far from me!

Zúzmara a tájon
Rigófütytös álmom:
Eszteendőre vagy kettőre
Te lészel a párom.

Zúzmara a tájon
Rigófütytös álmom:
Napsugaras kikeletkor
Ölelem a párom.

(Lovász Irén, 2017.)

6. Párosulás

Szép a tavasz, de szebb a nyár,
De szép, aki párjával jár,
Jaj, de szép a párosulás,
Aki eltalálja egymást.

Tavaszi szél utat szárazsít,
Minden madár társat választ.
Jaj, Istenem, kit válasszak,
Hogy egyedül ne maradjak?

Elmém bojog . mint a fölleg,
szívem romlik, mint az üveg,
mind at mondják, nem búsulok,
hogy az utcákon nem sírok.

Elmém bojog, mind a felhő,
hull a könnyem, mint az eső,
árkot mosott az orcámra,
mint a zápor az utcára

(Kászonimpér, Csík megye, Erdély)

7. Cidrus

Zörög a cidrus a kertben hej, lulululululu-lululárom,
hogyan megyek ki belüle, hej, lululululululu-
lululárom

Édesanyám mondta nékem hej, lulululululu-lululárom,
minek a szerető nékem, hej, lulululululu-lululárom,

De én arra azt felelem, hej, lulululululu-lululárom,
gyötör anyám a szerelem, hej, lulululululu-lululárom.

(Buzsák, Somogy megye, Dunántúl)

Hoarfrost in the landscape
My dream with the thrush's whistle:
In a year or two
You will be my partner.

Hoarfrost in the landscape
My dream with the thrush's whistle:
In the sunny days of spring
I embrace my partner.

(Irén Lovász, 2017)

6. Mating

Spring is beauty, but summer's better,
How beautiful to have a lover,
Oh, how lovely mating is,
When one finds their perfect bliss.

Spring winds dry the trail,
Every bird picks a mate.
Oh, God, how shall I mingle,
In order not to stay single?

My mind is buzzing like a cloud,
My heart is broken like a shard,
They all say, not to grieve,
Not to cry in the fields.

My mind is buzzing, like a cloud,
My tears are pouring like the rain,
Washed a trench on my cheek,
Like a shower on the street.

(Kászonimpér, Csík county, Transylvania, now Romania)

7. Cedar Trees

Cedar trees rustling in the wind, hey, lalalalalala, la-la-ho,
can't find my way out of their land, hey, lalalalalala,
la-la-ho.

Yesterday, my mother told me, hey, lalalalalala, la-la-ho,
a lover is no use for me, hey, lalalalalala, la-la-ho.

But to this, I then responded, hey, lalalalalala, la-la-ho,
"Mother, love has me tormented," hey, lalalalalala, la-
la-ho.

(Buzsák, Somogy County, Transdanubia, Hungary)

8. Pántlika

Piros pántlikámat fújdogálja a szél,
Köszönöm galambom, hogy eddig szerrettél,
Arról sem tehetek, ha már megvetettél,
Nálamnál szebbeket, jobbakat kerestél.

A piros rózsának elhajlik az ága,
Én is elhajlottam egy hűtlen szavára.
Mit ér a rózsafa piros bimbó nélkül,
Mit ér a szerelem igaz hűség nélkül.

(Szék, Erdély)

9. Gyöngykoszorú

Szentiváni tiszta búza, kihajlott a gyalogútra,
selyem sár a haja, Magyar Ilona, haján fölül gyöngy
koszorúja gyöngy.

Egyik ága hajlik Brath Mariska udvarába, selyem sár
a haja...
másik ága hajlik Bíró Gábor udvarába, selyem sár a
haja...

Még a tengeren is átalhajladozik,
selyem sár a haja, Magyar Ilona, haján fölül gyöngy
koszorúja gyöngy

(Zoboralja, Felvidék)

10. Menyegző

a.
/:Ne sirasd gyöngykoszorúdat, :/
/:kötök én még neked olyat. :/

/:Éjjel-nappal kössed rózsám:/
/:úgy sem leszek többet leány ./

b.
A menyasszony szép virág, koszorúja gyöngyvirág.
Az a boldog vőlegény, ki azt mondja, az enyém.
A menyasszon gyöngykoszorú, csak az én szívem
szomorú.
A menyasszon szíve tája, boldog minden dobbanása.

Virágos a fa teteje, koszorús a leány feje.
Hullani kell a virágnak, esküdni kell a leánynak.

8. Ribbon

My nice, scarlet ribbon is dancing in the breeze,
Thank you, my dearest, for loving me with such ease.
It isn't my fault if you think I'm only a tease,
And run off to find a prettier girl to please.

There's no blooming red rose without a single thorn,
My poor heart has been by an unfaithful one torn.
What is a red rosebush without any flowers,
And what is romance if you must share with others?

(Sic, Transylvania)

9. Pearlwreath

Clean wheat of Midsummer, sprouts to the path,
with her yellow hair, Ilona Magyar, on top of her head,
pearl wreath pearl

It sprouts to Mariska's garden, with her yellow hair...
It sprouts to Gábor's garden, with her yellow hair...

It sprouts across the sea, with her yellow hair,
Ilona Magyar, on top of her head, pearl wreath pearl

(Zoboralja, Upper Hungary, pres. Slovakia)

10. Bridal

a:
/:Do not whine for your pearlwreath:/
/:I'll make a better one in a beat.:/

/:Weave it all day and night, my love:/
/:I won't be a maiden no more:/'

b.
The bride is a pretty flower, her wreath is lavender.
Happy is the lad, with whom she wed.
The bride is like a pearl wreath, though my heart is
sad.
Every beat lights up all of her heart.

Flowery is the top of the tree, crowned is the head of thee
The flower must fade, you're no longer a maid.

Gyere rózsám, gyere már, mer' a szívem téged vár.
Téged óhajt téged vár, téged csókolni nem kár.

Szép a leány, ha lánykort ér, szép hajával játszik a szél.
Nem is tudja mi a bánat, míg lánybarátival járhat.
De a leány férjhez megy már, s kalickába bézárt madár.
Megtudja, hogy mi a bánat, mer' az örömtül megvállott.

(Szék, Edély)

11. Párta, párta

Párta, párta, búra való párta,
Hogy a török régen le nem vágta!
Ha megkapom, annyira hajítom,
A tengeren kővel lenyomatom.

Mikor mentem a temlomba esküdni
egyik könnyem a másikat éri,
jaj istenem, hogy fogok esküdni,
ha nem fogok igazán szeretni.

Ez asszonyoknak két hajadon lánya
egyik szekfű, másik majoránna
megüzenem az édesanyának,
szekfű lányát kösse bokrétának.

Rozmaringnak kétféle szokása:
télen-nyáron zöld annak az ága,
leszakítod, kórójé változik,
az én szívem terád várakozik.

Lyányok lyányok, rólam tanuljatok,
a legénynek csókot ne adjatok,
mer' az a csók nem esik javára,
könnye csordul a bölcső karjára.

(Zoboralja, Felvidék)

12. Lányom, lányom

Lyányom, lyányom, Náni lyányom
De nagy titkon tartottalak.
De nagy titkon tartottalak,
Kalitkába foglaltalak.

Kalitkába foglaltalak,
Mégis ott sem tarthattalak,

Come, my rose, come, 'cause my heart is waiting for you.
It wants you, it waits for you, no harm to kiss you.

Fair is the maiden when she comes of age, the wind
plays with her sweet hair.
She knows no sorrow, so long as she's with her friends.
But she will be wed, the bird will be caged,
She learns what is sorrow, 'cause she is parted from joy.

(Sic, Transylvania)

11. Wreath, my bridal wreath

Wreath, my bridal wreath, spin the thread of my woe,
I wish the Turk had crushed it many a year ago,
If I get it, I'll throw it to the sea,
I'll stomp it with a stone ever so heavily.

When I went to church to wed my bridegroom,
My face glistens from all the tears of my gloom,
My Lord, tell me how I can say my vow,
If I shall never truly love from now on.

There's a woman with two maiden daughters,
One is sage, the other marjoram flower,
I shall send a message to the mother,
Tell her to knit a bouquet of the sage flower.

The rosemary has two different habits:
But keeps its green boughs through all the year with it
Should you pluck it, it turns into grass,
My heart is waiting only for your love.

Maidens, maidens, learn the lesson I just had,
Give no kisses freely to the lads,
For there's no good for him in that kiss,
The crib bathes in his tears instead of his bliss.

(Zoboralja, Upper Hungary, pres. Slovakia)

12. Darling, darling

Darling, darling, my little girl,
I've kept you oh so secret.
I've kept you oh so secret,
Put you in a cage, in a cell.

Put you in a cage, in a cell,
But I cannot keep you there,

Kieresztem sárhajadat,
Útnak ereszted magadat.

Ne félj lányom, Náni lányom,
Véled leszen a nagy Isten.
Véled leszen a nagy Isten,
Isten után Okosi István.

(Zoboralja, Felvidék)

13. Menyasszonybúcsú

Zörög a kocsi, pattog az ostor, talán értem jönnek,
talán engem visznek.
Még búcsút se vettem apámtól, anyámtól, leány
pajtásimtól, legény barátimtól.

Gyűj be anyám, gyűj be, fond be a hajamat ötösbe,
hatosba, két szép selyemszálba.
Ha most be nem fonod, soha be nem fonod, ötösbe,
hatosba, két szép selyemszálba.

Kisérj anyám kísér, csak a kapuig is, azután
elmegyek egyedül magam is.
Idegen anyósnak, idegen apósnak, hogy találom
kedvit, hogy találom kedvit.

Rakd meg a tüzít, forrald fel a vizit, úgy találd
kedvit, úgy találd kedvit.

(Zoboralja, Felvidék)

14. Fehér galamb

Édesanyám édes teje, keserű a más kenyere.
Keserű is savanyú is, néha-néha panaszos is.

Fehér galamb szállt a házra, édesanyám Isten áldja
Köszönöm a nevelését, hozzám való szívességét.

Aki szép lányt akar venni, harmaton kell azt keresni.
Barna legény harmaton jár, el is veszi a legszebb lányt.

(Zoboralja, Felvidék)

Let down your golden hair,
You go away by yourself.

Don't be afraid, my little darling,
So long God be with ye.
So long God be with ye,
After God your husband.

(Zobor, Upper-Hungary, pres. Slovakia)

13. Farewell of the Bride

The coach is rattling, the whip is crackling, maybe
they are coming for me, maybe they are taking me.
I have not even said goodbye to my mother and father,
and the fellow gals and lads.

Cometh in my mother, cometh in, braid my hair in fi-
ves and sixes, into two beautiful silk threads.
If you don't braid it now, you will never do so in fives
and sixes, into two beautiful silk threads.

Come with me my mother until the gate, then I will go
away alone.
A stranger mother-in-law, a stranger father-in-law,
how can I please them, how can I please them?

Light their fire, boil their water, that way you can plea-
se them, that way you can please them.

(Zoboralja, Upper Hungary, pres. Slovakia)

14. White Dove

My mother's milk is sweet, bitter is the bread of others.
It is all bitter and sour, sometimes full of sorrow.

A white dove has flown to the house, blessed by God
is my mother.
I thank her for raising me and being kind to me.

To marry a pretty gal, you have to look for her in the
dewy meadow.

Brown lad is walking in the dewy meadow and marri-
es the prettiest girl.

(Zoboraja, Upper Hungary, pres. Slovakia)

15. Lánypajtásim

Édesanyám, miből van te szíved,
kőből- e vagy fából, hogy meg nem reped.
Kőből volna, bizony megrepede,
hogy a lányod megy az esküvőre.

Lánypajtásim, Isten hozott titeket,
utoljára vagyok itt közöttetek,
utoljár tartom tanácsotokat,
köszönöm a lánybarátságotokat.

Lánypajtásim arra kérek titeket,
őrözzétek meg a szüzességeteket,
lám én milyen hűen megőriztem,
menyasszonyi koszorúm elnyertem.

(Zoboralja, Felvidék)

16. Piros hajnal csillaga

Ne aludj el két szememnek világa,
mer' majd fölkel piros hajnal csillaga.

Egyik csillag Kostyál János csillaga,
másik csillag Potus Anni csillaga.

Amit adtam, a jegygyűrűt add vissza,
homály fogta gyémántkövét nem tiszta.

(Zoboralja, Felvidék)

17. Dunna, dunna

Dunna, dunna tarka dunna,
minden legény alábújna,
minden legény alábújna.

Még olyan is találkozna,
Szent György napig elaludna,
Szent György napig elaludna.

Megesküdtünk Isten előtt,
a gesztei oltár előtt,
a gesztei oltár előtt,

Áldd meg Isten azt a papot,
aki minket összedott,
aki minket összedott.

(Zoboralja, Felvidék)

15. My dear female friends

Mother, what is it made of, your heart,
Of stone or wood, that it may not crack.
Were it made of stone, it would have cracked,
That it is your daughter to the wedding who went.

My dear female friends, welcome to all of you,
As I am here for the last time amongst you,
I will take your advice for one last time,
Thank you for your friendship, goodbye.

My dear female friends, I ask of you,
That for your virginity, you should hold on to,
See how faithfully I have preserved it,
I have won my bridal wreath for it.

(Zoboralja, Upper Hungary, pres. Slovakia)

16. Red Morning Star

Don't fall asleep, please, don't sleep, my two eyes' light,
Because the red morning star at dawn will rise.

One of the stars is the first star, János's star.
The other star is the second, Anni's star.

That wedding ring I just gave you, give me back,
Its diamond stone is blurred, not transparent.

(Zoboralja, Upper Hungary, now Slovakia)

17. Duvet, duve

Duvet, duvet, medley duvet,
Every lad would snuggle beneath it.
Every lad would snuggle beneath it.

Even strangers would meet,
and fall sleep 'til St. George's Day,
and fall sleep 'til St. George's Day.

We swore before God,
Before the altar in Geszte,
Before the altar in Geszte.

Bless that priest, O God,
Who united us,
Who united us.

(Zoboralja, Upper Hungary, pres. Slovakia)

18. Altatóim

Tente baba tente, itt van már az este,
aludj kicsi ringó, kicsi rózsabimbó.

Tente Panni, tente, szemecskédet hunyd le,
tente baba aludjál, csillagokról álmodjál!

Csillagok az égen,
halovány holdfényen
bandukolnak szépen
Kisgöncölszekéren.

Fiastyúkkal kóricálnak,
Nagymedvével táncot járnak
A Tejút ösvényen.

Mennek, mennek, mendegélnek,
az Ikrekhez is betérnek,
egy kis dombra lecsücsülnek.

Beli buba , beli, beli,
kicsi kutyasággal teli,
beli buba párnára,
kiskutya szalmára.
beli buba, belibeli, bllllll.....

Csucsujja, bubujja, alszik a Julika,
tente baba, aludjál, szép virágról álmodjál!

Csillagok az égen,
Hold a tó vizében,
lebegnek az éjben
álm-tükörképén.

Csillagvirág a mezőben,
virágcsillag a kék égen,
Julika szemében.

Csillagom, virágom,
csillag-virágszálom,
aludj kincsem
szép violám,
lelkem, aranyágom!

Tente, babája, alszik a mamája,
tente baba, tente....

hej blllllll, bllllll, hej, bllllll, blllll....

(Lovász Irén 2017.)

18. Sleep, baby sleep

Sleep, baby sleep, nighttime is here,
sleep tight as you rock-a-bye, little rosebud.

Sleep, Panni sleep, close your little eyes,
sleep baby, sleep tight, dream of the starry night!

Stars in the sky,
in the fading moonlight,
they're ambling through
the Little Dipper all through.

They roam about with the Seven Sisters,
Caught dancing with the Great Bear,
Just down the Milky Way path.

As they're on their way, far far away,
they say hi to the Twins,
then sit down on a little hill.

Come to sleep, my dear baby,
Full of playfulness like a pup,
Put your head, my little baby, on the pillow,
As the little pup does in his stray corner.
Go on baby, go on, bllllll.....

Sleep tight baby, little Julie's sleeping,
sleep baby sleep, dream of pretty things!

Stars in the sky,
On the lake's surface, there's moonlight
they're floating together on the night sky
in a reflection that's dream-like.

Starflower in the meadow,
Flower star in the blue sky,
In little Julie's eyes.

My star, my flower,
my star flower,
sleep my precious,
my pretty violet,
my soul, my golden branch!

Sleep, baby sleep, your mama's asleep,
sleep, baby sleep...

hej blllllll, bllllll, hej, bllllll, blllll....

(Irén Lovász, 2017.)

19. A szerelem betegje

Beteg vagyok, s a szerelem betegje,
Világoskék szemmel vagyok megverve,
Világoskék szemmel vagyok megverve,
Nem gyógyít meg csak a rózsám szerelme.

Búzaszemet szedeget egy vadgalamb,
Milyen szépen szól a lészpedi harang!
/:Azt veri ki, mind a két oldalába,
Szerettem egy barna legényt hiába.:/

(Moldvai csángó magyar)

20. Életemben csak egyszer

Életemben csak egyszer voltam boldog.
Akkor is a két szememből könny hullott.
Sírtam is én örömömbé hogy szeretsz,
bánatimba, hogy az enyém nem lehetsz.

Árok, árok, de mély árokba estem.
Rólad babám, ,minden gondom levettem.
/:Úgy levettem, hogy még eszembe se jutsz,
Jóságodér' fizessen meg a Jézus!:/

(Kalotaszeg, Erdély)

21. Kedves szülődajdakám

Anyám, édesanyám, kedves szülődajdakám,
ki kilenc hónapig méhedbe hordoztál,
/:s kilenc hónap múlva ez világra hoztál. :/

Mikor rengetgettél rengő bőcsücskével,
rengetgettél lenne földnek fenekivel,

S mikor feresztgettél gyenge meleg vízbe,
feresztgettél lenne buzgó forró vízzel.

Mikor takargattál fejér gyócsruhával,
takargattál lenne tüzes parázsával.

(Moldvai csángó magyar)

19. Lovesick

My heart is broken, broken over hopeless love
My happiness is taken away by blue eyes
My happiness is taken away by blue eyes
Nothing helps me only the love of my Sweetheart

A turtle-dove is picking grain seed in the field
How beautiful the bells of Liszped's towers ring
/:They cries my sadness loudly so far, far away
I gave my heart to someone who threw it away:/

(Csángó Hungarian song from Moldova)

20. In my life, only once

In my life, only once was I happy.
Even then tears fell from my eyes.
I cried in my joy because you love me,
In my sorrow, because you cannot be mine.

I fell into a ditch, a deep ditch.
For you, darling, I cast off all my troubles.
/: I cast them off, without even thinking of you,
May Jesus repay you for your kindness! :/

(Kalotaszeg, Transylvania)

21. My Dear Nanny

Mum, my Nunny, my dear Nunny,
Who bore me in your womb for nine months
/: And gave life to me nine months later:/

When you rocked me in swinging cradle,
you should have put me under gravel.

When you washed me in lukewarm water,
you should have put me in boiling cauldron.

When you wrapped me with gentle swaddle,
you should have covered me with glowing embers.

(Csángó Hungarian song from Moldova)

22. Asszonyélet

Megkőtték már nékem a koszorút,
ága-boga a vállamra borult,
ága-boga a vállamra borult,
sok víg napom szomorúra fordult.

Zavaros a Tisza vize nyárba,
Ha szépen kiárad a partjába,
És fölveri záporosó szele,
Vajon, rózsám, jutok-e eszedbe?

(Fornos, Bereg megye, Kárpátalja)

b.

Nincsen kedvem, mer a fecske elvitte,
letette egy rezgő nyárfa tövébe,
fecskemadár hozd vissza, sej, a kedvemet,
kedvem után a régi szeretőmet!

Kiskertemnek a közepe de magos,
vetek bele rozsmaringot, de szagos.
Lehullott a rozsmaring apró levele,
babám karján aludtam el az este.

Én istenem, minek is teremtettél,
ha számomra szeretőt nem teremtél,
egész életemen át csak egyet adtál,
attól is de hamar elválasztottál.

(Dél-Alföld)

c.

Ugye, babám, meg tudsz verni,
Selyemkendőt nem tudsz venni?
Ezt az egyet, azért vetted,
lányságomat befedhessed
Ezt az egyet, ezt is bánod,
Holtig a szememre hányod.

Ugye, babám, jobb az ágyon,
Mint a fekete subádon!?
/:Meg kell az asszonyt becsülni,
Ölbe kell az ágyba vinni.:/

(Szatmár, Alföld)

23. Fűnek, fának

Panaszkodom a seprűnek,
a háznak a négy szeginek
/:mer' az nem mondja senkinek,:/

22. Womanhood

My wreath is woven
Twig-vig on my shoulder
Twig-vig on my shoulder
Many joyous days turned grey

River Tisza's water is murky in the summer
When it floods over the coast
And the rain ruins it,
My dear rose, will you think about me?

(Fornos, Bereg county, Transcarpathia)

b.

My mood has been taken by a swallow,
which put it under a shivering birch,
swallow please bring my mood back,
my mood and after that my old lover.

The middle of my little garden is filled with seeds,
i am sowing rosemary seeds that reeks,
Rosemary leaves have fallen down.
On my lover's arm I slept last night.

Oh god, why did you create me,
If no lover was born for me,
you made only one lover for me,
whom you took so soon away.

(South Hungary)

c.

My darling you can beat me
but can't buy me silk rags?
You only bought this one
to cover my girlhood away from me.
Even this one, you regret so much,
You make me ever feel bad for it.

Darling, darlin, it is better in the bed
than on your sheepskin coat?
/: You need to respect your lady,
put her on your lap and carry her so to your bed. :/

(Szatmár, Great Hungarian Plain)

23. To grasses and trees

I complain to grasses and trees, and to the broom,
to the four corners of the room
/: 'cause they won't tell anyone soon:/

Panaszodom fűnek, fának,
a fa mondja az ágának,
ága mondja lapijának,
lapi az egész világnak.

(Moldvai csángó magyar)

24. Este lett az idő

Este lett az idő, haza kellne menni,
szeretetlen társval egy ágyba eküdni.

Mikor megölelem, karjaim zsibbadnak,
mikor megcsókolom, könnyeim csordulnak.

Sírjon egyik szemed, sírjon a másik es,
sírjon mind a kettő, mind a zápresső.

Szerettelek rózsám, de nem jókedvemből.
szolgálom a császárt nagy kénytelenségből,

Felkötöm a kardot, de nem kevélységből,
felteszem a csákót de nem jókedvemből.

csak a bú mondassa szomorú szívemből,
csak a bú fúttassa szomorú szívemből.

Istenem, istenem, szerelmes istenem.
hogy kell e világom búval eltöltenem?

Egy esztendő, kettő, búval es eltelik.
jaj, de az örökös soha le nem telik.

(Moldvai csángó magyar)

25. MAMÁMÉ

a.
Megkondult a faluban a harang
húzza, húzza három fehér galamb,
azt húzzák, hogy tőled jött üzenet:
te az enyém, én a tied leszek.

Piros alma, ne gurulj, ne gurulj,
értem rózsám, ne búsulj, ne búsulj,
én teérted akkor sem búsultam,
mikor tőled nagy útra indultam.

b.
Barna kislány jól meggondold magadat,
hová teszed le a leánysorodat,

I complain to grasses and trees,
the trees tell it to the branches
the branches tell it to the leaves
the leaves tell it to the whole world.

(Csango Hungarian song from Moldova)

24. Evening has come

Evening has come, it's time to go home,
to lie in bed with an unloved companion.

When I embrace her, my arms go numb,
when I kiss her, my tears flow.

Let one of your eyes cry, let the other cry, too,
let them both weep like torrential rain.

I loved you, my rose, but not out of joy.
I serve the emperor out of great necessity,

I strap on the sword, but not out of pride,
I put on the hat, but not out of joy.

Only sorrow speaks from my sad heart,
only sorrow echoes from my sad heart.

My God, my God, my beloved God,
how must I spend my world filled with sorrow?

One year, two, passes with sorrow.
Oh, but the eternal one never ends.

(Csángó Hungarian song from Moldova)

25. MY MOTHER'S

a.
Bells are ringing in the village,
ringed by, ringed by three white doves
they are ringing that you sent a message
you will be mine, and I will be yours.

Don't roll, don't roll, you dear red apple,
Don't cry, don't cry, my dear daisy, for me,
I didn't cry for you even when
I left you to go on a long journey.

b.
Brown-haired gal you'll be sure of thinking twice,
Where you lay your maidenhead right now down,

gyöngyvirágos oltár elé hogyha leteszed,
onnan többé soha fel nem veheted.

Barna legény azt hitted hogy megcsaltál,
pedig még csak meg se szomorítottál.
Megcsaltad te barna legény csuhaj magadat,
mert elhagyta az igaz galambodat.

c.

Este későn ragyognak a csillagok,
béres legény a faluba csavarog,
szállást keres, de nem tudja, merre jár,
barna kislány de megszorítottál.

Béres legény hajt a kútra itatni,
a babája vizet visz mosogatni,
olyan szépen mondja a barna lánynak,
adj egy csókot, mert meghalok utánad.

Béres legény hová hajtod az ökröt,
talán bizony kiskertembe bekötöd,
oda bizony béreslegény nem kötöd,
gyenge a rozmarin ág, letöröd.

Ha letöröm, megfizetem az árát,
adj egy kaszát, hadd vágjak egy rend rózsát,
ritka rózsát nem lehet rendre vágni,
hű szeretőt jaj de bajos tanálni.

Este későn kinyitom az ablakot
megszámolom a ragyogó csillagot,
ahány csillag van sűrűbben az égen,
annyi csókkal maradtál el a héten.

d.

Zöld erdőben terem a mérges kígyó
Szép kislányból lesz a legény csábító
Látod anyám, de jó annak, ki csúnya,
Szegény legény szívét nem szomorítja.

Édesanyám nem tudok el aludni,
Házunk előtt legényt hallok beszélni,
Édesanyám eressen ki hozzája,
Fáj a szívem, majd meghasad utána.

Ráérsz még te még édeslányom kimenni,
Rá érsz te még a legénnyel beszélni,
Tudom anyám, jól tudom, hogy ráérek,
Azt is tudom hogy nem sokáig élek.

e.

Kis békési, kis békési templom tetejére
rászállott egy holló tiszta feketébe,

If you lay it by the lilies of the valley's altar,
You can never pick it up again.

Brown-haired lad you think you were unfaithful to me,
But you haven't even made me distressed though.
You cheated you brunette man yourself tol-de-ri-de-oh,
'Cause you let your true dove far away now go.

c.

Late at night the stars shine brightly,
A farmhand strolls into the village,
Seeking lodging, but he doesn't know where to go,
Brown girl, you've saddened me.

The farmhand drives the ox to the well to drink,
His baby carries water for washing,
He says so beautifully to the brown girl,
Give me a kiss, for I am dying for you.

Where are you driving the ox, farmhand,
Perhaps you'll tie it up in my little garden,
There indeed you won't tie up, farmhand,
The rosemary branch is fragile, you'll break it.

If I break it, I'll pay the price,
Give me a scythe, let me cut a row of roses,
A rare rose cannot be cut into rows,
A faithful lover, oh, it's troublesome to find.

Late at night, I open the window,
I count the shining stars,
As many stars are denser in the sky,
That's how many kisses you've missed this week.

d.

Poisonous snake lives in the green wood
Pretty gal will turn to be the lad's hook,
See Mom how good it is for the homely one,
She won't make the poor lad to be a distressed heart.

Mommy dreams don't come to my eyes,
I can hear lad talking right before our house,
Mommy please let me out to meet him,
My poor heart is aching and longs for him.

You will have time to go out, my sweetheart,
You have plenty of time to talk to lads,
I know Mom, I know well that I have to wait,
But I know that I will not live for so long.

e.

On top of the village church in Kisbékés
Flew a raven, in all black,

szárnya alatt aranyos annak a tolla,
most vagyok a, most vagyok a legszebb leány korba’.

Kisbékésnek a legszélén van egy cserepes ház,
Arra járok, még a szívem is fáj,
Valahányszor arra megyek el előtte,
Mindannyiszor kisangyalom, csak te vagy az eszembe.

f.
Jaj, de híresek a békési lányok,
ruhát mosni a Kiskőrösre járnak,
/:felhajtják a szoknyát térdig,
a kicsi lábuk szára kifehérlük,
az csalja meg a legénynek a szívit. :/

g.
Mért nincs minden lánynak kút az udvarába,
Terebély diófa pitvar ajtajába.
Terebély diófa, bodor a levele,
Mért nincs minden lánynak igaz szeretője.

Este van, este van, de nem minden lánynak,
csak annak a lánynak, akihez eljárnak,
énhozzám is járnak, de nem minden este,
pénteken, szombaton, meg vasárnap este.

Jaj, annak a fának, kit tűbűl kivágnak,
Jaj annak a lánynak, kit mindig gyaláznak.
Engemet is gyaláz egy semmire való,
Aki a csizmámba kaptának se való.

h.
A ványai bíró lányája feszik beteg ágyába,
kilenc orvos vizitálja, baját egy se találja,
kilenc orvos vizitálja, tizedik az édesanyja,
gyűjtse meg a gyertyát, mer’ én meghalok
a ványai lányok közül a legárvább én vagyok.

A ványai falu végen mindig rólam beszélnek.
Jó híremet, rossz híremet eleresztik a szélnek.
Jó híremet, rossz híremet sej-haj eresszéték el az
útjára,
te meg kedves kiangyalom, ne adj senki szavára!
A ványai falu végen nem zörög a falevél.
Ne menj arra kis angyalom, a szerelem majd elér!
Szár az ágra rászállott egy bús gerlice madár, onnan
intetet,
Szakítsátok ha bírjátok száz felé a szívemet!

(Nagykunság, Békés megye, Dél-Alföld)

With golden feathers under its wings,
During the most beautiful days of my girlhood.

On the very edge of Kisbékés stands a tiled house
My heart aches as I pass by it.
Whenever I pass by it,
I always think of you, and only you, my darling.

f.
Oh, those famous girls from Békés,
Washing their clothes in the river,
/:Folding their skirts up to their knees,
Showing the whiteness of their sweet feet,
The lads watching, with rising heartbeat. :/

g.
Why doesn’t every girl have a well in her courtyard,
And a broad walnut tree by her cellar door?
The walnut tree is spreading, with curly leaves,
Why doesn’t every girl have a true lover?

It’s evening, it’s evening, but not for every girl,
Only for the girl who is visited,
They come to me too, but not every evening,
Only on Friday, Saturday, and Sunday evenings.

Oh, woe to that tree that is cut down for firewood,
Oh, woe to that girl who is always scorned.
They scorn me too, a worthless bunch,
Who isn’t even worthy of the buckle on my boot.

h.
In the bed lies the daughter of the village judge,
Nine doctors are trying in vain to find her trouble.
Nine doctors are trying in vain, the tenth is her mother,
I am the loneliest girl in the village.

On the edge of the village everybody is chatting about
me,
Good words, bad words of me rising with the wind.
Let the wind blow away those good words, bad words,
But you, my sweetheart, don’t listen to anyone!

On the edge of the village no leaves rattling,
Don’t go there, my darling, love will find you.
A weeping dove waving from a dry branch,
Tear then apart, if you can, to a hundred parts, my
heart.

(Nagykunság, Békés County, Southern Alföld)

26. Fehér Anna

Fehér László lovat lopott,
A fekete halom alatt,
A fekete halom alatt.

Megtudta aztat a bíró,
A tömlöcbe bevetette,
A tömlöcbe bevetette.

-Bíró uram, bíró uram,
Szabadítsd ki a bátyámat,
Szabadítsd ki a bátyámat

-Kieresztem a bátyádat,
Háljál vélem egy éjszaka,
Háljál vélem egy éjszaka.

-László, László, Fehér László,
Mit mondott nekem a bíró,
Mit mondott nekem a bíró.

Háljak véle egy éjszaka,
Kiereszti a bátyámat,
Kiereszti a bátyámat.

-Anna, Anna, Fehér Anna,
Kípirosult szép viola,
Kípirosult szép viola

Szűzkoszorúd ne veszejtsd el,
Bátyád fejét se vétesd el,
Bátyád fejét se vétesd el!

– Bíró uram, bíró uram,
hálok véled egy éjszaka,
szabadítsd ki a bátyámat!

Elment Anna, Fehér Anna,
A tömlöcnek udvarába,
A tömlöcnek udvarába.

Megszólalt a tömlőcajtó:
– Ne itt keresd a bátyádat,
Ne itt keresd a bátyádat!

Zöld erdőbe, zöld mezőbe,
Akasztófa tetejébe,
Akasztófa tetejébe.

– Bíró uram, bíró uram,
Nem átkozlak nagy átokval,
Nem átkozlak nagy átokval:

26. Anna Fehér

László Fehér stole a horse,
Under the black mound,
Under the black mound.

The judge found out,
He threw him into the dungeon,
He threw him into the dungeon.

„Judge sir, judge sir,
Free my brother,
Free my brother.”

„I’ll release your brother,
Sleep with me for one night,
Sleep with me for one night.”

„László, László, brother László,
What did the judge tell me,
What did the judge tell me.

If I sleep with him for one night,
He’ll release my brother,
He’ll release my brother. „

„Anna, Anna, sister Anna,
Blushy, rosy violet,
Blushy, rosy violet.

Don’t lose your virgin wreath,
Don’t lose your brother’s head,
Don’t lose your brother’s head! „

„Judge, oh,, judge,
I’ll sleep with you for one night,
Free my brother! „

Anna, Anna, Anatheia went,
Into the courtyard of the dungeon,
Into the courtyard of the dungeon.

The dungeon keeper spoke up:
„Don’t look for your brother here,
Don’t look for your brother here! „

Into the green forest, green meadow,
Onto the gallows top,
Onto the gallows top. „

„Judge sir, judge sir,
I don’t curse you greatly,
I don’t curse you greatly:

Mosdóvized vérré váljon,
És az téged mind befogjon,
És az téged mind befogjon!

Törülköződ lángot hányjon,
És az téged megégessen,
És az téged megégessen!

(Zoboralja, Felvidék)

27. Nyugodalomra

A fényes nap immár lenyugodott,
A föld színe sötétben maradt,
Nappali fény éjjelre változott,
Fáradtaknak nyugodalmat hozott.

Minden állat megy nyugodalomra,
Az Istentől kirendelt álmra.
De én Uram úgy megyek ágyamba
Mintha mennék gyászos koporsómba.

Midőn ágynak adom a testemet,
Deszka közé zárhatom életemet,
Hosszas álm érheti szememet,
A kakasszó hozhatja végamet.

Vessünk számot hát, édes Istenem,
Hogy lelkemet ne kelljen féllenem,
Hogy lehessen bátrabban szólanom,
Midőn meg kell előtted állanom!

Az ágyamba zokogva költözöm,
A párnámat könnyemmel öntözöm,
Ha megtartasz holnapi napodra,
Nem fordítom azt megbántásodra.

Ne szólíts ki, Uram, készületlen,
Ne szólíts ki, Uram, készületlen!
Vezess előbb az enyhítő kútra,
Úgy bocsáss el minket a nagy útra!

(Moldvai csángó magyar)

May your washing water turn to blood,
And may it engulf you all,
And may it engulf you all!

May your towel throw flames,
And may it burn you,
And may it burn you!"

(Zoboralja, Upper Hungary, pres. Slovakia)

27. Returning to rest

The bright sun has now set,
The earth's surface remains in darkness,
Daylight has turned into night,
Bringing rest to the weary.

Every animal goes to rest,
For the sleep ordained by God.
But I, O Lord, go to my bed
As if I were going into a mournful coffin.

When I lay my body down to rest,
I may enclose my life between boards,
My eyes may be met with a long sleep,
The crowing of the rooster may bring my end.

Let us reckon, my sweet God,
So that I need not fear for my soul,
So that I may speak more boldly
When I must stand before you!

I move into my bed, weeping,
I moisten my pillow with my tears,
If you spare me for tomorrow,
I won't turn it into an offense against you.

Don't call me, Lord, unprepared,
Don't call me, Lord, unprepared!
Lead me first to the soothing spring,
Then send us forth onto the great journey!

(Csángó Hungarian song from Moldova)

28. Életerő

Mag, mag, búzamaz, benne aluszik a nap.
 Mag, mag, búzamaz, nőjjél, nőjjél hamarabb!
 Mag, mag, búzamaz, benne aluszik a nap.
 Mag, mag, búzamaz, benne aluszik a nap.

Süss fel nap, Szentgyörgy nap, kertek alatt a
 kisbárány majd megfagy!

Jöjj el által, jöjj el, te szép aranybúza,
 által mennék, által, hogyha nyitva volna.
 Nyitva vagyon nyitva aranyos kis kapum,
 arannyal bimbózik, zölddel levelezik.
 Bibolya, hányat termett a mogyoró?
 Talán tizenkettőt, huszat, huszonkettőt.

Ess eső ess, holnap délig ess,
 zab szaborodjék, búza bokrosodjék,
 az én hajam olyan legyen, mint a csikó farka,
 még annál is hosszabb, mint a Duna hossza,
 még annál is hosszabb, mint a világ hossza!
 Életerő!

Ess, eső, ess!
 Telik a hold, érik a lány.
 Múlik a hold, nő a virág.

Földanya magja,
 Égapa könnye,
 Öntözi egyre,
 Hullik a földre.

Így bújik rendre
 az élet elő:
 Életerő!

Tele a hold, tiszta a lány,
 múlik a hold, él a világ.

Földanya magja,
 Égapa harmatja
 Öntözi egyre,
 áldja eső.

Így bújik rendre
 földi életre
 minden elő:
 Életerő!
 Életerő!

(Lovász Irén, 2017.)

28. Vital force

Grain, grain, grain of wheat, the sun's asleep inside
 of it,
 Grain, grain, grain of wheat, multiply in the same, one
 breath.

Grain, grain, grain of wheat, that the sun's asleep insi-
 de of it,
 Grain, grain, grain of wheat, that the sun's asleep insi-
 de of it,
 Come shower, come! Come shower, come!

Come out sun, Saint George's sun, before the lambs
 in the pasture freeze to death!
 Come shower, come! Come shower, come!

Come over here, come over, dear, lovely golden wheat,
 If the gate was open, I'd indeed come over.
 My little gate is open wide, it's gilded,
 Its buds are golden and its leaves are sprouting green.

Come, rain, come, till tomorrow noon is gone.
 Let the oats sprout thickly, let the wheat grow tall,
 Let my hair fly freely as a foal's tail blows,
 Let it be longer still, long as the Danube,
 Let it be longer still, long as the breadth of the world!

Come rain, come! Come rain, come!
 The moon is waxing, the girl matures.
 The moon is waning, the world's alive.

The seed of Mother Earth,
 The tears of Father Sky,
 Saturating earth,
 As it falls on the ground,
 Thus life bursts forth,
 Vital force!

The moon is waxing, the girl matures.
 The moon is waning, the bloom grows larger.

The seed of Mother Earth,
 The dew of Father Sky,
 Saturating earth,
 with rain's blessings.

Thus living things grow,
 out of the Earth
 bursting forth.
 Vital force!

(Irén Lovász, 2017)

